

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΕΕ

Η μεγάλη εθνική πρόκληση για την χώρα είναι η ανάταξη και αναζωογόνηση της εθνικής οικονομίας, μέσα από μεταρρυθμίσεις και πολιτικές που συμβάλλουν αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό του εθνικού παραγωγικού μοντέλου και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, με ταυτόχρονη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής. Η απάντηση στην πρόκληση αυτή δεν μπορεί παρά να είναι ο συνδυασμός των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών με την άμεση και ισχυρή επένδυση στον ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας.

Γιατί η κοινωνική συνοχή συνιστά τόσο το κρίσιμο προαπαιτούμενο, όσο και το πιο σοβαρό αποτέλεσμα μιας βιώσιμης και πραγματικής οικονομικής ανάπτυξης.

Η δύσκολη αλλά αναγκαία για τη σωτηρία της χώρας, δημοσιονομική προσαρμογή δεν ήταν - και δεν είναι - μια εύκολη και ανώδυνη διαδικασία. Άφησε τα αποτυπώματά της στον κόσμο της εργασίας, στους εργαζόμενους που έχασαν τη θέση δουλειάς τους, στους νέους που απογοητεύονται στο ξεκίνημα της επαγγελματικής τους διαδρομής. Η ανεργία, η σκληρότερη έκφραση της κρίσης, συνιστά τη μεγαλύτερη απειλή για την ελληνική κοινωνία. Η αντιμετώπιση της ανεργίας και η στήριξη της απασχόλησης αποτελούν σήμερα την κορυφαία προτεραιότητα για την κυβέρνηση και τη χώρα.

Η μεγάλη πρόκληση από εδώ και στο εξής είναι η ταχύτητα της μείωσης του ποσοστού ανεργίας. Η δομική αποκλιμάκωση της ανεργίας και η παγίωση ενός υψηλού ρυθμού δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, ώστε ο νέος αναπτυξιακός κύκλος της ελληνικής οικονομίας να μην έχει τα χαρακτηριστικά μιας άνευρης και άνεργης μεγέθυνσης (jobless growth) αλλά να συνοδεύεται από ένα δυνατό και μετρήσιμο κοινωνικό μέρισμα απασχόλησης.

Στο πλαίσιο αυτής της κρίσιμης στοχοθεσίας, οι αποφασιστικοί παράγοντες εντοπίζονται σε δύο επίπεδα: Αφενός στη συνεπή εφαρμογή του νέου Αναπτυξιακού Σχεδίου της χώρας, στην επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης και σε ένα νέο ανταγωνιστικό δυναμισμό της οικονομίας που θα βασίζεται στην υγιή και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, την παραγωγικότητα και τις επενδύσεις. Ωστε το ξαναζωντάνεμα της οικονομίας να έχει αντίκρισμα στην καθημερινότητα των πολιτών, να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και ευκαιρίες δουλειάς για όλους, να ορθοποδήσουν ξανά οι μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, να ανασάνουν τα νοικοκυριά.

Με δύο λόγια, αυτό που χρειάζεται είναι να συνεχίσουμε να υλοποιούμε - με συνέπεια και αποφασιστικότητα και με την ίδια ένταση - τον «οδικό χάρτη» των μεγάλων αλλαγών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχει ανάγκη ο τόπος. Και οι οποίες αν είχαν πραγματοποιηθεί εγκαίρως και σχεδιασμένα στο παρελθόν, οι επιπτώσεις της κρίσης στην απασχόληση και την αγορά εργασίας δεν θα ήταν εν τέλει τόσο σφοδρές.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

4

Γι' αυτό το βάρος πρέπει να πέσει στα αναπτυξιακά εργαλεία της απασχόλησης, επικεντρώνοντας την προσοχή μας στην επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση, μαθητεία, νέα και καινοτόμα επιχειρηματικότητα, την κοινωνική οικονομία

Το μήνυμα πρέπει να είναι φυγή προς τα μπρος μένοντας πιστοί στο δόγμα ότι η επιχειρηματικότητα πρέπει να αντιμετωπίζεται χωρίς εκδικητικότητα και ταυτόχρονα να ενθαρρυνθεί ο κοινωνικός δημιουργικός διάλογος σε όλα τα επίπεδα του «επιχειρείν» ακόμα και στο πιο μικρό .

Γιατί η ανάπτυξη θέλει σταθερότητα και η σταθερότητα θέλει εμπιστοσύνη: Και τα δύο είναι απαραίτητα για να παραμένει μία οικονομία αναπτυσσόμενη και άρα ανταγωνιστική.

Το σύνολο των θεσμών, των πολιτικών και των συντελεστών που ορίζουν το επίπεδο αποτελεσματικότητας μιας χώρας απαρτίζουν το παζλ που λέγεται ανταγωνιστικότητα.

Δεν ασχοληθήκαμε με το να συνδέσουμε τις αμοιβές με την παραγωγικότητα.

Δεν ασχοληθήκαμε με την ουσία του κοινωνικού διαλόγου ούτε με την ποικιλία των αξιοπρεπών μορφών απασχόλησης και τη δημιουργία δικλίδων ασφαλείας για όσους βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας κοντά ή κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Δεν σκεφθήκαμε ότι η δημιουργία επιχειρηματικού οικοσυστήματος μέσα από συγκεκριμένα ρεαλιστικά κίνητρα για την μεγέθυνση των μικρο-μεσαίων εταιρειών δημιουργεί με τη σειρά της θέσεις απασχόλησης από επιλογή και όχι απλά αυτοαπασχολούμενους από ανάγκη.

Σ' ένα αλληλοεξαρτώμενο οικοσύστημα όπως η οικονομία όπου όλοι και όλα έχουν τη θέση τους και το ρόλο τους έχουν και την ευθύνη τους όλοι όσοι εμπλέκονται στην δημιουργία υποδομών και δομών, καθώς και όλοι όσοι λαμβάνουν αποφάσεις και βέβαια ο ιδιωτικός τομέας.

Επίσης, μέσα από αναβαθμισμένα συλλογικά όργανα θα πρέπει να γίνεται έντονη προσπάθεια συλλογικών δράσεων κι ας μην τους αναγνωρίζεται πλήρως και πάντα ο ρόλος στον κοινωνικό διάλογο!

Οι μορφές εκπροσώπησης πρέπει να αλλάζουν όσο αλλάζουν οι δομές στην οικονομία και την κοινωνία. Ο επαναπροσδιορισμός των συλλογικοτήτων είναι απαραίτητος για να έχουμε ίσες ευκαιρίες και άρα δημοκρατία στην πράξη.

Στην "Εποχή του Ανθρώπου" το κλειδί είναι η κεφαλαιοποίηση του Ανθρώπινου Κεφαλαίου.

Σε αυτό ειδικά το πεδίο η ΚΕΕ μπορεί να είναι αρωγός και συμπαραστάτης ανοίγοντας ένα κεφάλαιο που θέλει μη εγωιστικές συνέργιες και συμπράξεις .

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 5

Για αυτό στηρίζουμε πρωτοβουλίες και δομικές αλλαγές που θα στηρίξουν την ανάπτυξη και την απασχόληση όπως τις προτείνουμε κατωτέρω:

- ✓ Την Απλοποίηση - Κωδικοποίηση της Εργατικής Νομοθεσίας, όπου απλοί και καθαροί κανόνες ελαχιστοποιούν το κόστος συμμόρφωσης για μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ εμπεδώνουν κλίμα εμπιστοσύνης στην οικονομία και την αγορά εργασίας, με κατάργηση των περιττών διοικητικών βαρών.
- ✓ Τη σημαντική μείωση των γραφειοκρατικών επιβαρύνσεων των επιχειρήσεων
- ✓ Την Αναδιοργάνωση του ΟΑΕΔ
- ✓ Την Αναβάθμιση του θεσμού της Μαθητείας με ένα νέο πλαίσιο που να θέτει σε εφαρμογή ένα ευρύτερο σχέδιο εκσυγχρονισμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό τη στενότερη διασύνδεσή της με την αγορά εργασίας και την οικονομία.
- ✓ Τη λειτουργία ενός αξιόπιστου μόνιμου συστήματος διάγνωσης αναγκών εργασίας για στοχευμένο σχεδιασμό των δράσεων απασχόλησης, που θα αποτυπώνει τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων σε ειδικότητες και δεξιότητες, ώστε ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων να μη γίνεται πλέον «στα τυφλά» όπως στο παρελθόν, αλλά να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πραγματικής οικονομίας, των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της χώρας και, πρωτίστως, των ίδιων των ανέργων. Έτσι, η αποτελεσματική σύζευξη της προσφοράς με τη ζήτηση εργασίας θα υποστηρίξει την αποτελεσματικότητα των δράσεων καταπολέμησης της διαθρωτικής διάστασης της ανεργίας.
- ✓ Τη δημιουργία ενός μόνιμου συστήματος σχεδιασμού και αξιολόγησης ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης που θα πλαισιώνεται από τους αρμόδιους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα επιμελητήρια, τους κοινωνικούς εταίρους αλλά και επιστημονικούς φορείς.
- ✓ Τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου για την πρακτική άσκηση και τα ποιοτικά κριτήρια που πρέπει να διέπουν τις περιόδους πρακτικής άσκησης, με σκοπό την αντιμετώπιση του κατακερματισμένου νομικού πλαισίου, τον εκσυγχρονισμό του θεσμού και εν τέλει την αποτελεσματική σύνδεση της πρακτικής άσκησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Για αυτό η ΚΕΕ δείχνει ετοιμότητα προς στήριξη όλων των ανωτέρω μεταρρυθμίσεων δια των πρωτοβουλιών που έχει λάβει ήδη η ίδια ή το κάθε Επιμελητήριο από μόνο του (όπως για παράδειγμα το ΕΒΕΑ που ήδη έχει δημιουργήσει δομή εξειδικευμένου Ινστιτούτου για το Ανθρώπινο Δυναμικό) αλλά και εκείνων των πρωτοβουλιών που μπορεί σε συνεργασία με την Πολιτεία να λάβει στο μέλλον όπως,

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑΚΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ τη σύνδεση ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ:

1 α . ΜΑΘΗΤΕΙΑ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (VET)-ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ανεργία των νέων(15-24) είναι σε υψηλά επίπεδα πριν την έναρξη της δημοσιονομικής κρίσης και διπλασιάστηκε κατά τη διάρκειά της, αποκτώντας διαθρωτικό χαρακτήρα.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 6

Γι' αυτό και ο σχεδιασμός των πολιτικών αντιμετώπισής της δεν εξαντλείται μόνο στο σχέδιο στοχευμένων παρεμβάσεων, αλλά σε δομικές μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, σε όλες τις βαθμίδες του, στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στο θεσμικό πλαίσιο συνεργατικότητας και συνηγορίας των φορέων της αγοράς εργασίας και της οικονομίας, δημόσιο-ιδιωτικό-κοινωνικό, στον ανασχεδιασμό των φορέων της κεντρικής κυβέρνησης, αλλά και των διαδικασιών σχεδιασμού – υλοποίησης - αξιολόγησης των εφαρμοσμένων πολιτικών ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας.

Κεντρική θέση στις πολιτικές της περιόδου 2014-2020 κατέχει ο Θεσμός της ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ, ο οποίος εδραιώνει μια δομική και δημιουργική επικάλυψη της μαθησιακής διαδικασίας και της αγοράς εργασίας.

Γι' αυτό για να λειτουργήσει ο θεμός της Μαθητείας πρέπει να:

- 1ο. Υπάρχει ένα πλαίσιο με καθορισμένες σαφώς τις ευθύνες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών.
- 2ο. Ενθαρρύνονται συνεργασίες και συνέργειες του δημοσίου, του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.
- 3ο. Ενσωματώνεται, το σύστημα της Μαθητείας στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, πιστοποιεί τις εκροές, εφαρμόζει πρότυπα μάθησης και ποιότητας και τις οριζόντιες δεξιότητες με τις βασικές επαγγελματικές δεξιότητες με στόχο την ποιότητα στην εκπαίδευση επιτρέποντας την κινητικότητα των νέων τόσο στην εκπαιδευτική όσο και στην εργασιακή του πορεία.
- 4ο. Εφαρμόζει τη Μαθητεία σε πολυάριθμους κλάδους και επαγγέλματα, μεταξύ των οποίων και σε νέους και καινοτόμους κλάδους με προοπτικές απασχόλησης, καθώς και συνεκτίμηση προβλέψεων για μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες.
- 5ο. Διευκολύνει τη συμμετοχή νέων από ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, μέσω της παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού, προπαρασκευαστικής κατάρτισης κ.ά.
- 6ο. Εφαρμόζει χρηματοδοτικό σχήμα της Μαθητείας βιώσιμο, αποτελεσματικό με ενεργό συμμετοχή των εργοδοτών.

Ο ρόλος των Επιμελητηρίων σε αυτό το εγχείρημα πρέπει να είναι ιδιαίτερος και καθοριστικός.

Η ΚΕΕ μπορεί και πρέπει να συμβάλει αποφασιστικά ενώνοντας τις επιχειρήσεις με ενεργές θέσεις μαθητείας. Αυτό θα επιδράσει θετικά στην εμπέδωση του θεσμού της μαθητείας ως εργαλείο μείωσης της ανεργίας, ειδικά της νεανικής. Είναι ο μόνος φορέας που με αντικειμενικότητα και διαφάνεια μπορεί να πετύχει ΚΕΝΤΡΙΚΑ την ενθάρρυνση ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ των επιχειρήσεων σε προσφορά βιώσιμων θέσεων μαθητείας, άρα και εργασίας. Αναγνωρίζοντας τον συζευκτικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η ΚΕΕ σε ένα τέτοιο εγχείρημα, προφυλάσσεται ο θεσμός από αποσπασματικότητα και «εκμετάλλευση». Το σύστημα αντικειμενοποιείται και αποκτά γερές βάσεις προώθησης και δημιουργίας κουλτούρας παιδείας και εργασίας.

1 β. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ αναφέρεται στην εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης των τρεχουσών αναγκών

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 7

και τάσεων της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα και στις περιφέρειές της, με σκοπό να βελτιωθεί η στόχευση και η αποτελεσματικότητα των πολιτικών απασχόλησης και επαγγελματικής εκπαίδευσης/ κατάρτισης.

Η ελληνική αγορά εργασίας έχει υποστεί σημαντικότερες επιδράσεις από την δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα και την παρατεταμένη ύφεση της ελληνικής οικονομίας και ο αντίκτυπός τους εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τους βασικούς δείκτες της αγοράς εργασίας.

Συνακόλουθα, πέραν των προσπαθειών που η ελληνική πολιτεία καταβάλλει για την ανάσχεση της ύφεσης και τη μετάβαση σε ανάπτυξη είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα που να αντιμετωπίζουν τα σημερινά προβλήματα με βελτίωση της σύζευξης των αναζητούντων εργασία και των κενών θέσεων εργασίας και προσαρμοστικές κινήσεις ιδιαίτερα για τους μακροχρόνια ανέργους, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος η υψηλή ανεργία να καταστεί διαρθρωτική. Στην Ελλάδα έχουν γίνει και γίνονται προσπάθειες αποτύπωσης των αναγκών των επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και δεξιότητες, καθώς και κάποιες προσπάθειες αποτύπωσης της προσφοράς στην ελληνική αγορά εργασίας.

Όμως οι προσπάθειες αυτές, κατά κανόνα, είχαν αποσπασματικό χαρακτήρα και δεν είχαν συνέχεια. Εκτός αυτού, σε ελάχιστες περιπτώσεις προέκυψε ουσιαστική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους.

Παρ' όλα αυτά υπάρχει σοβαρό έλλειμμα, και στην πληρότητα, την περιοδικότητα, και την αξιοποίηση των στοιχείων για την αγορά εργασίας και την επαγγελματική κατάρτιση.

Αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, του ανωτέρω ελλείμματος είναι να μην μπορούν να συνδεθούν επαρκώς, οι πολιτικές για την εκπαίδευση και τα προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης, με τις συγκεκριμένες ανάγκες των επιχειρήσεων, να μη μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικές πολιτικές απασχόλησης, που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, να μη μπορούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού να κατευθύνουν σωστά τους (τις) ενδιαφερόμενους (-ες) στις επιλογές τους.

Για να μπορέσουν όλες αυτές οι πολιτικές να στηριχθούν σε τεκμηριωμένες, ολοκληρωμένες, επίκαιρες και αξιόπιστες πληροφορίες και αναλύσεις για τις ανάγκες της οικονομίας σε επαγγέλματα και δεξιότητες, θα πρέπει:

- α) να συγκεντρώνονται με αξιόπιστο και οργανωμένο τρόπο, σε ένα κομβικό σημείο το σύνολο των πληροφοριών που έχουν ενδιαφέρον β) να ενταχθούν και να συμβάλουν στην προσπάθεια συλλογής, ανάλυσης, και αξιοποίησης στοιχείων ζήτησης και προσφοράς στην αγορά εργασίας, για το κοινό όφελος, όλοι οι φορείς σε εθνικό, κλαδικό, περιφερειακό/τοπικό επίπεδο, οι οποίοι εμπλέκονται σε θέματα απασχόλησης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικού προσανατολισμού, επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης.
- γ) να υποστηριχθεί, σε περιφερειακό επίπεδο, η συλλογή και αξιοποίηση (με την εφαρμογή αντίστοιχων πολιτικών) των πληροφοριών για τις ανάγκες των περιφερειακών αγορών εργασίας, ώστε, αφενός να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των περιφερειακών και τοπικών πολιτικών, και αφετέρου να εξασφαλιστεί η επαρκής ύπαρξη ειδικών πληροφοριών για τις συνολικές ανάγκες πληροφόρησης.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 8

Τα αποτελέσματα του συστήματος είναι πολύ σημαντικά, διότι συμβάλουν, στη βελτίωση της ποιότητας των αποφάσεων που αφορούν την υιοθέτηση νέων πολιτικών αύξησης της απασχόλησης.

Και εδώ ο ρόλος των Επιμελητηρίων σε αυτό το εγχείρημα πρέπει να είναι κεντρικός και σοβαρός αναπτύσσοντας διασυνδεσιμότητα με μελλοντικές βάσεις δεδομένων του Συστήματος.

Η ΚΕΕ μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά προβάλλοντας ένα άλλο πρόσωπο του ΓΕΜΗ, συνδέοντας την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και την αύξηση της απασχόλησης. Οι εταιρείες μπορούν να ερωτώνται και να συμμετέχουν ενεργά στην απρόσκοπτη σύζευξη μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Έτσι η δημιουργία ηλεκτρονικού κόμβου πληροφόρησης μεταξύ ΓΕΜΗ και Συστήματος Διάγνωσης για την ανίχνευση των αναγκών εργασίας απαιτεί μια σύγχρονη συνεργασία της ΚΕΕ με το Υπουργείο Εργασίας.

Με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιστεί η γόνιμη συνεισφορά του Επιμελητηριακού Θεσμού, αναβαθμίζοντάς τον και αξιοποιώντας και άλλες λειτουργίες του, στην αύξηση της απασχόλησης, την δυναμική κινητικότητα και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, τονώνοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα.

Έτσι επιτυγχάνεται και η πραγματική αξιοποίηση των φορέων πιστοποίησης των επιμελητηρίων και των τυχόν υπαρχόντων εξειδικευμένων ινστιτούτων και παρατηρητηρίων που αυτά διαθέτουν.

Για αυτό πρέπει η ελληνική Πολιτεία να αναζητήσει και να διασφαλίσει, προς όφελος της εθνικής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, έναν αναβαθμισμένο ρόλο για τα Επιμελητήρια.